

ч. 21 20.05.20
Географія

52

УРОК 35. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗА РОЗДІЛАМИ
«ЗАГАЛЬНІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СВІТУ»,
«СУСПІЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»

Навчальна мета: перевірити рівень знань і практичних умінь та навичок учнів за наведеними темами.
Розвивальна мета: удосконалювати в процесі виконання роботи навички узагальнення, систематизації, аналізу даних, розвивати уміння зосереджуватися.
Виховна мета: виховувати впевненість у власних можливостях.
Тип уроку: контролю, перевірки, оцінювання знань, вмінь, навичок.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ

Варіант 1

Перший рівень — 3 бали

1. За теорією світової системи центр такої соціальної системи є:
  - а) зона економічного, військово-політичного та культурно-технологічного переважання в системі;
  - б) спільноти і економіки, в яких переважають традиційні форми виробництва і соціальної організації;
  - в) спільноти і економіки, в яких у рівних частках поєднуються традиційні форми виробництва і соціальної організації та інноваційні.
2. Для країн периферії світової системи характерним є тип відтворення:
  - а) прогресивний;
  - б) стаціонарний;
  - в) регресивний.
3. Міжнародне кооперування передбачає:
  - а) спільну скоординовану переважно довгострокову виробничо-економічну та науково-технічну діяльність партнерів з різних країн, засновану на розподілі виробничо-збутових програм;
  - б) виробництво товарів і послуг у країні, що перевершує її внутрішні потреби для подальшої реалізації на міжнародних ринках;
  - в) процес зближення і поступового об'єднання національних економічних систем.
4. Лідерами розвитку авіаційно-космічної промисловості є:
  - а) Бразилія, Японія, Китай;
  - б) США, ЄС, Канада;
  - в) Китай, Японія, Росія;
  - г) Росія, Україна, Німеччина.
5. Найбільшими фінансовими центрами світу є:
  - а) Лондон, Нью-Йорк, Сінгапур;
  - б) Київ, Токіо, Канберра;
  - в) Токіо, Цюрих, Ліма;
  - г) Люксембург, Париж, Касабланка.
6. Геополітика — це:
  - а) оцінка впливу геопростору на політичні цілі та інтереси держави;
  - б) один із напрямів політичної географії, що вивчає в єдності географічні, історичні, політичні та інші взаємодіючі фактори, що впливають на стратегічний потенціал держави;
  - в) комплекс заходів держави у межах її географічного простору щодо проблем функціонування держави як ТІС.

Другий рівень — 3 бали

1. Розрахуйте природний приріст (на 1000 осіб) у Китаї 2018 р. за даними: кількість населення 1 401 295 763, народжених 17 314 749, кількість померлих 9 744 774 особи.
2. Визначте відповідність

1 ТНК	Г	А Група компаній та організацій, які географічно наближені й інтеграційно взаємодіють між собою, а також функціонують в певній галузевій (багатогалузевій) сфері і взаємодоповнюють один одного
2 Вільна (особлива) економічна зона	Б	Б Фірма, що має пільгове оподаткування і зареєстрована поза межами країни, де її власник здійснює бізнес-діяльність
3 Офшор		В Обмежена територія в рамках держави чи окремі, переважно невеликі держави з особливим правовим режимом (спрощені чи пільгові умови митного, валютного, податкового, візового характеру) господарської діяльності
4 Кластер	А	Г Компанія (корпорація), що має виробничі підрозділи в кількох країнах
		Д Сукупність технопарків, інкубаторів і комплексів різноманітних структур, що забезпечують життя міста з метою комерціалізації результатів наукових досліджень

Третій рівень — 3 бали

1. Зазначте суть глобальних ланцюгів доданої вартості.
2. Зазначте галузь, яка випускає продукцію зі значною інноваційною складовою. Які особливості географії її поширення у світі та Україні?

Четвертий рівень (запитання на вибір) — 3 бали

1. Запропонуйте орієнтовну програму розвитку кластера свого регіону.
2. Зазначте один напрям виробничої діяльності, для якого в Україні є можливості досягнення конкурентних переваг і перспективи розвитку в межах глобальної економіки. Коротко аргументуйте свій вибір.

Варіант 2

Перший рівень — 3 бали

1. За теорією світосистеми периферією такої соціальної системи є:
  - а) зона економічного, військово-політичного та культурно-технологічного переважання в системі;
  - б) спільноти і економіки, в яких переважають традиційні форми виробництва і соціальної організації;
  - в) спільноти і економіки, в яких в рівних частках поєднуються традиційні форми виробництва і соціальної організації та інноваційні.
2. Для країн центру світосистеми характерним є тип відтворення:
  - а) прогресивний;
  - в) регресивний.
  - б) стаціонарний;
3. Міжнародна спеціалізація країни передбачає:
  - а) спільну скоординовану переважно довгострокову виробничо-економічну та науково-технічну діяльність партнерів з різних країн, засновану на розподілі виробничо-збутових програм;
  - б) виробництво товарів і послуг в країні, що перевершує її внутрішні потреби для подальшої реалізації на міжнародних ринках;
  - в) процес зближення і поступового об'єднання національних економічних систем.
4. Лідерами виробництва та обслуговування залізничних транспортних систем світу є:
  - а) Канада, Німеччина, Франція;
  - в) Мексика, Японія, Китай;
  - б) США, Бразилія, Китай;
  - г) США, Індія, Канада.
5. Найбільш відвідувані туристами країни:
  - а) Франція, США, Іспанія;
  - г) Росія, Китай, Японія.
  - б) Велика Британія, Китай, Австралія;
  - в) Іспанія, Китай, Єгипет;

6. Територіально-політичні системи — це:

- а) сукупність доктрин, ідей, груп, партій, рухів у громадянському суспільстві, що впливають на владу та беруть участь в її реалізації для відстоювання певних інтересів;
б) об'єктивно взаємопов'язані поєднання елементів політичної сфери (політичних і адміністративних кордонів, центрів управління,

органів влади, партій, громадських рухів і т. п.), що функціонують на певній території;

- в) суть і базові характеристики політики відносно владних взаємодій, в результаті яких формуються політичні інституції.

Другий рівень — 3 бали

1. Розрахуйте природний приріст (на 1000 осіб) в Індії 2018 р. за даними: кількість населення 1 370 048 541, народжених 27 615 018, кількість померлих 10 025 834 особи.
2. Визначте відповідність

1 Технопарк Г	А Територіальна частина національного господарства, що має певну спеціалізацію в межах країни
2 Вільна (особливо) економічна зона Б	Б Фірма чи компанія, що зареєстрована в країні, в якій не має доходів, тому позбавлена повністю або частково оподаткування. Власник чи керівництво не є резидентами країни реєстрації
3 ТНК В	В Обмежений район країни з особливо сприятливими умовами для вільного підприємництва і зовнішнь-економічної діяльності
4 Офшор Г	Г Територіально відокремлений комплекс, заснований на базі провідного університету, що включає в себе наукові установи, промислові підприємства, інформаційні, сервісні та виставкові комплекси, комфортні житлово-побутові умови з метою комерціалізації науково-технічної діяльності
	Д Компанія, що здійснює основну свою діяльність за межами країни-реєстрації, переважно в кількох країнах, де має мережу відділень, філій, виробництва тощо

Третій рівень — 3 бали

1. Зазначте суть міжнародного ринку.
2. Зазначте чинники конкурентоспроможності аграрного сектора України, перспективні напрями його розвитку, видові та географічні ніші на міжнародному ринку.

Четвертий рівень (на вибір) — 3 бали

1. Запропонуйте орієнтовну програму розвитку кластера свого регіону.
2. Зазначте один напрям виробничої діяльності, для якого в Україні є можливості досягнення конкурентних переваг і перспективи розвитку в межах глобальної економіки. Коротко аргументуйте свій вибір.

III. ПІДСУМКИ УРОКУ

IV. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Проаналізувати виконання завдань контрольної роботи.

Для власних записів

2005.10.7. 202
Dobry den

51 УРОК 33: РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ В УКРАЇНІ. МІСЦЕ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ІНВЕСТИЦІЙ І ЗАПОЗИЧЕНЬ. ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ ФІНАНСОВІ КОРПОРАЦІЇ (БАНКИ, ФІНАНСОВІ КОМПАНІЇ) В УКРАЇНІ. СУЧАСНІ ФОРМИ ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ І ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Навчальна мета: узагальнити знання про розвиток, проблеми та перспективи сфери послуг в Україні, сформулювати розуміння сучасних тенденцій просторової організації виробництва товарів і послуг.

Розвивальна мета: розвивати аналітичне мислення, просторове уявлення, навички підприємницької діяльності, фінансову грамотність.

Виховна мета: виховувати любов до краси та неповторності рідної країни, бережливе ставлення до її ресурсів.

Тип уроку: удосконалення, узагальнення й систематизація знань, вдосконалення вмінь і навичок.

Обладнання: підручник, атлас, фізична карта України.

Опорні та базові поняття: рекреаційні ресурси, рекреаційний комплекс, фінансові послуги, кредит, інвестиція.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Напевно, ми підійшли до аналізу найбільш диспропорційної сфери діяльності — сфери послуг в Україні. Ці диспропорції полягають у різних можливостях нашої країни й катастрофічній їх незатребуваності.

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, ВМІНЬ І НАВИЧОК УЧНІВ

- Що таке рекреаційні ресурси? Запропонуйте свою класифікацію їх видів. На які з них багата Україна?
- Назвіть приклади вдалого розвитку туристичних послуг в Україні. Чи є крапля дьогтю у цій діжці меду?
- Назвіть головні чинники, що заважають вам якісно відпочивати та подорожувати країною.
- Якими банківськими послугами користується ваша родина? У чому їх суть?
- Назвіть форми просторової організації виробництва товарів і послуг. Які з них представлені у нашому населеному пункті?

IV. УДОСКОНАЛЕННЯ, УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1 Ресурсний потенціал і перспективи розвитку рекреаційного комплексу в Україні

Рекреаційний потенціал — це система природних, історико-культурних об'єктів та їх властивостей, які використовують (або які можна використовувати) у рекреаційній діяльності. За оцінкою фахівців, близько 40 % території країни може бути залучено як основа для рекреаційних послуг. О. Бейдик виокремив п'ять ресурсно-рекреаційних районів України. Дуже високий рейтинг має Причорноморський ресурсно-рекреаційний район (АРК, Одеська, Миколаївська і Херсонська області). Карпатсько-Подільський район (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька, Тернопільська, Хмельницька і Вінницька області) має високий рейтинг. Середній рейтинг характерний для Полісько-Столичного району (Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернігівська, Полтавська, Черкаська області). Харківському ресурсно-рекреаційному району (Харківська і Сумська області) властивий низький рейтинг. Найнижчий рейтинг має Придніпровсько-Донецький район (Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська, Донецька і Луганська області).

За даними Держприкордонслужби України, 2017 р. лише 39 тис. осіб прибули в Україну з туристичною метою, кількість внутрішніх туристів, обслугованих туроператорами й турагентами, становила близько 500 тис. осіб. Кількість санаторно-курортних та оздоровчих закладів із 1990 р. скоротилася удвічі й на 2017 р. становила 11 386 одиниць. Натомість суттєво зросла кількість приватних закладів відпочинку, особливо в приморських регіонах і Карпатах.

Конкурентоспроможності рекреаційного комплексу може сприяти зміна державної політики у сфері туризму (приклад Грузії, Туреччини), поліпшення інфраструктури в сукупності із загальним

розвитком інших послуг (транспортних, страхових та ін.), збільшення інвестицій, грамотна маркетингова та інформаційна кампанія, загальна збалансованість туристичної індустрії.

2 Місце України на світовому ринку інвестицій і запозичень

Прямі іноземні інвестиції — це довгострокові вкладення матеріальних засобів компаніями-нерезидентами в економіку країни (наприклад, з метою організації підприємств). Це найбільш бажана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, тому що вона дає змогу реалізовувати великі проекти, в країну надходить нові технології, нові практики корпоративного управління тощо. Закономірності надходження інвестицій в країну протягом останніх 15 років визначити не вдається (окрім відтоку 2014 р.), будь-яка систематичність відсутня. За даними Мінфіну, станом на 2017 р. ПІ в країну становили 2202 млн дол. США, з країни — 8 млн дол. США.

Без підтримки міжнародних інституцій, насамперед МВФ, успішне рефінансування суверенного та гарантованого державою боргу неможливе.

Головна проблема мінімальних інвестицій в економіку країни — законодавча база та системна корупція, недовіра до судової системи, монополізація ринків та функціонування олігархічного капіталу. Сучасні міжнародні рейтинги позиціонують Україну як інвестиційно непривабливу для закордонних інвесторів. Формування конкурентного середовища на внутрішньому ринку і підвищення ефективності міжнародного маркетингу будуть сприяти інвестиційній привабливості країни.

Для України є перспективи власних інвестицій в менш розвинуті економіки Африканського та Азіатського регіонів.

3 Транснаціональні фінансові корпорації (банки, фінансові компанії) в Україні

Останні роки є успішними для банківської системи. Рівень системних ризиків — помірний.

Ключові ризики для фінансової стабільності — припинення співпраці з МВФ, повільні структурні зміни в економіці, низька ефективність роботи державних банків і слабкість правової системи.

Станом на кінець 2018 р в Україні діяло 77 банків, з них 41 — з іноземним капіталом, зокрема зі 100 % іноземним капіталом — 24 (Росія, Кіпр, Люксембург, Угорщина, Франція, Австрія та ін.).

4 Сучасні форми просторової організації виробництва товарів і послуг в Україні

Кластер — географічна концентрація компаній з активними каналами для бізнес-транзакцій, комунікацій та діалогу, що поділяють інфраструктуру, робочі ринки та послуги і мають спільні можливості або загрози для реалізації певної мети.

На теренах країни зареєстровано понад 40 кластерів, спеціалізація яких — інформаційні технології, машинобудування, сільське господарство, енергетика.

V. КОНТРОЛЬНО-РЕФЛЕКСІЙНИЙ ЕТАП

- Складіть географічну складову «бізнес-проекту» власної справи у сфері рекреаційних послуг.
- У чому полягають позитивні наслідки діяльності іноземних банків у країні?

VI. ПІДСУМКИ УРОКУ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Опрацювати § 33
- *Дослідження.* Реалізація планів сталого (збалансованого) розвитку в різних країнах: успіхи і прорахунки.

Для власних записів

Чр. 202. 20.05.20
Географія

52

УРОК 35. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗА РОЗДІЛАМИ
«ЗАГАЛЬНІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СВІТУ»,
«СУСПІЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»

Навчальна мета: перевірити рівень знань і практичних умінь та навичок учнів за наведеними темами.
Розвивальна мета: удосконалювати в процесі виконання роботи навички узагальнення, систематизації, аналізу даних, розвивати уміння зосереджуватися.
Виховна мета: виховувати впевненість у власних можливостях.
Тип уроку: контролю, перевірки, оцінювання знань, вмінь, навичок.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ

Варіант 1

Перший рівень — 3 бали

1. За теорією світосистеми центром такої соціальної системи є:
  - а) зона економічного, військово-політичного та культурно-технологічного переважання в системі;
  - б) спільноти і економіки, в яких переважають традиційні форми виробництва і соціальної організації;
  - в) спільноти і економіки, в яких у рівних частках поєднуються традиційні форми виробництва і соціальної організації та інноваційні.
2. Для країн периферії світосистеми характерним є тип відтворення:
  - а) прогресивний;
  - б) стаціонарний;
  - в) регресивний.
3. Міжнародне кооперування передбачає:
  - а) спільну скоординовану переважно довгострокову виробничо-економічну та науково-технічну діяльність партнерів з різних країн, засновану на розподілі виробничо-збутових програм;
  - б) виробництво товарів і послуг у країні, що перевершує її внутрішні потреби для подальшої реалізації на міжнародних ринках;
  - в) процес зближення і поступового об'єднання національних економічних систем.
4. Лідерами розвитку авіаційно-космічної промисловості є:
  - а) Бразилія, Японія, Китай;
  - б) США, ЄС, Канада;
  - в) Китай, Японія, Росія;
  - г) Росія, Україна, Німеччина.
5. Найбільшими фінансовими центрами світу є:
  - а) Лондон, Нью-Йорк, Сінгапур;
  - б) Київ, Токіо, Канберра;
  - в) Токіо, Цюрих, Ліма;
  - г) Люксембург, Париж, Касабланка.
6. Геополітика — це:
  - а) оцінка впливу геопростору на політичні цілі та інтереси держави;
  - б) один із напрямів політичної географії, що вивчає в єдності географічні, історичні, політичні та інші взаємодіючі фактори, що впливають на стратегічний потенціал держави;
  - в) комплекс заходів держави у межах її географічного простору щодо проблем функціонування держави як ТПС.

Другий рівень — 3 бали

1. Розрахуйте природний приріст (на 1000 осіб) у Китаї 2018 р. за даними: кількість населення 1 401 295 763, народжених 17 314 749, кількість померлих 9 744 774 особи.
2. Визначте відповідність

1 ТНК	А Група компаній та організацій, які географічно наближені й інтеграційно взаємодіють між собою, а також функціонують в певній галузевій (багатогалузевій) сфері і взаємодоповнюють один одного
2 Вільна (особлива) економічна зона	Б Фірма, що має пільгове оподаткування і зареєстрована поза межами країни, де її власник здійснює бізнес-діяльність
3 Офшор	В Обмежена територія в рамках держави чи окремі, переважно невеликі держави з особливим правовим режимом (спрощені чи пільгові умови митного, валютного, податкового, візового характеру) господарської діяльності
4 Кластер	Г Компанія (корпорація), що має виробничі підрозділи в кількох країнах
	Д Сукупність технопарків, інкубаторів і комплексів різноманітних структур, що забезпечують життя міста з метою комерціалізації результатів наукових досліджень

Третій рівень — 3 бали

1. Зазначте суть глобальних ланцюгів доданої вартості.
2. Зазначте галузь, яка випускає продукцію зі значною інноваційною складовою. Які особливості географії її поширення у світі та Україні?

Четвертий рівень (запитання на вибір) — 3 бали

1. Запропонуйте орієнтовну програму розвитку кластера свого регіону.
2. Зазначте один напрям виробничої діяльності, для якого в Україні є можливості досягнення конкурентних переваг і перспективи розвитку в межах глобальної економіки. Коротко аргументуйте свій вибір.

Варіант 2

Перший рівень — 3 бали

1. За теорією світосистеми периферією такої соціальної системи є:
  - а) зона економічного, військово-політичного та культурно-технологічного переважання в системі;
  - б) спільноти і економіки, в яких переважають традиційні форми виробництва і соціальної організації;
  - в) спільноти і економіки, в яких в рівних частках поєднуються традиційні форми виробництва і соціальної організації та інноваційні.
2. Для країн центру світосистеми характерним є тип відтворення:
  - а) прогресивний;
  - б) стаціонарний;
  - в) регресивний.
3. Міжнародна спеціалізація країни передбачає:
  - а) спільну скоординовану переважно довгострокову виробничо-економічну та науково-технічну діяльність партнерів з різних країн, засновану на розподілі виробничо-збутових програм;
  - б) виробництво товарів і послуг в країні, що перевершує її внутрішні потреби для подальшої реалізації на міжнародних ринках;
  - в) процес зближення і поступового об'єднання національних економічних систем.
4. Лідерами виробництва та обслуговування залізничних транспортних систем світу є:
  - а) Канада, Німеччина, Франція;
  - б) США, Бразилія, Китай;
  - в) Мексика, Японія, Китай;
  - г) США, Індія, Канада.
5. Найбільш відвідувані туристами країни:
  - а) Франція, США, Іспанія;
  - б) Велика Британія, Китай, Австралія;
  - в) Іспанія, Китай, Єгипет;
  - г) Росія, Китай, Японія.

6. Територіально-політичні системи — це:

- а) сукупність доктрин, ідей, груп, партій, рухів у громадянському суспільстві, що впливають на владу та беруть участь в її реалізації для відстоювання певних інтересів;
- б) об'єктивно взаємопов'язані поєднання елементів політичної сфери (політичних і адміністративних кордонів, центрів управління, органів влади, партій, громадських рухів і т. п.), що функціонують на певній території;
- в) суть і базові характеристики політики відносно владних взаємодій, в результаті яких формуються політичні інституції.

Другий рівень — 3 бали

1. Розрахуйте природний приріст (на 1000 осіб) в Індії 2018 р. за даними: кількість населення 1 370 048 541, народжених 27 615 018, кількість померлих 10 025 834 особи.

2. Визначте відповідність

1 Технопарк Г	А Територіальна частина національного господарства, що має певну спеціалізацію в межах країни
2 Вільна (особливо) економічна зона В	Б Фірма чи компанія, що зареєстрована в країні, в якій не має доходів, тому позбавлена повністю або частково оподаткування. Власник чи керівництво не є резидентами країни реєстрації
3 ТНК Д	В Обмежений район країни з особливо сприятливими умовами для вільного підприємництва і зовнішньоекономічної діяльності
4 Офшор Б	Г Територіально відокремлений комплекс, заснований на базі провідного університету, що включає в себе наукові установи, промислові підприємства, інформаційні, сервісні та виставкові комплекси, комфортні житлово-побутові умови з метою комерціалізації науково-технічної діяльності
	Д Компанія, що здійснює основну свою діяльність за межами країни-реєстрації, переважно в кількох країнах, де має мережу відділень, філій, виробництв тощо

Третій рівень — 3 бали

1. Зазначте суть міжнародного ринку.
2. Зазначте чинники конкурентоспроможності аграрного сектора України, перспективні напрями його розвитку, видові та географічні ніші на міжнародному ринку.

Четвертий рівень (на вибір) — 3 бали

1. Запропонуйте орієнтовну програму розвитку кластера свого регіону.
2. Зазначте один напрям виробничої діяльності, для якого в Україні є можливості досягнення конкурентних переваг і перспективи розвитку в межах глобальної економіки. Коротко аргументуйте свій вибір.

III. ПІДСУМКИ УРОКУ

IV. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Проаналізувати виконання завдань контрольної роботи.

Для власних записів

ТЕМА 2. МІКРОНЕЗІЯ, МЕЛАНЕЗІЯ, ПОЛІНЕЗІЯ

Дата

22.05.20

Клас

102 ф.

Географія

УРОК 33. ОСТРІВНІ КРАЇНИ ОКЕАНІЇ

Очікувані результати НПД: учні називають приклади країн, що входять до складу Мікронезії, Меланезії та Полінезії, визначають особливості їх ЕПП, знаходять та систематизують необхідну інформацію для характеристики країни; пояснюють особливості міжнародної спеціалізації країн.

Розвивальна та виховна мета: вдосконалювати уміння аналізувати, будувати припущення, робити висновки @; виховувати самостійність, уважність, відповідальність.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: підручники, атласи, ресурси Інтернету.

Опорні та базові поняття: держава, залежна територія, країни, що розвиваються, переселенська країна, ВВП, промисловість, сфера послуг, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Крім Австралії, до Океанії належать численні острови в центральній та південно-західній частинах Тихого океану. Незалежні держави і володіння розташовані на тисячах островів, розподілених величезними відстанями. Незважаючи на те, що острови відрізняються один від одного за віком, розмірами, походженням, їх природою, життя населення і господарство тісно пов'язані з Тихим океаном.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ Й ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

Пригадайте, яке походження мають острови в Тихому океані. З іменами яких мореплавців пов'язані відкриття цих островів?

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1 Особливості географічного положення. Поділ на субрегіони

Робота з картами атласу

1) Мікронезія (із грец. «малі острови») — між Північним тропіком та екватором у західній частині Тихого океану. Дрібні острови та архіпелаги: Маріанські, Каролінські, Маршаллові, Гілберта, Банаба. 2) Меланезія (із грец. «чорні острови») відносно великі острови в західній частині Тихого океану в Південній півкулі. Нова Гвінея, Нова Каледонія, Соломонові Острови, архіпелаг Бісмарка, Нові Гібриди (Вануату), Фіджі. 3) Полінезія (із грец. «багато островів») — в центрі Тихого океану. Основні групи островів: Гавайські, Туамоту, Тонга, Самоа, Товариства, Маркізькі, Лайні, острови Нової Зеландії (Північний і Південний).

Особливості ЕПП: лежать на перехресті міжнародних морських шляхів, що ведуть з Америки в Австралію, Східну та Південно-Східну Азію.

13 держав та 11 залежних територій. За формою державного устрою всі вони, крім Федеративних штатів Мікронезії, унітарні. За формою правління переважають республіки. Колишні колонії Великої Британії, що залишилися у складі Співдружності, є монархіями.

2 Природно-ресурсний потенціал

Завдання. За допомогою карт атласу та тексту підручника оцініть природно-ресурсний потенціал островних країн Океанії, зробіть припущення щодо їх участі в міжнародному поділі праці.

Материкове, вулканічне, коралове походження островів, що означає розбіжності природних умов та забезпеченість природними ресурсами. Переважає м'який теплий

клімат із високою кількістю опадів, сприятливий для цілорічного землеробства. Обмеженість земельних ресурсів на дрібних островах. Значні морські біологічні ресурси (риба, молюски, водорості тощо). Унікальна природа сприяє розвитку туризму. Мінеральні ресурси лише на окремих островах. Нова Гвінея — нафта, мідь, залізна руда, марганець, платина, срібло тощо; Нова Каледонія — нікелеві руди; Нова Зеландія — кам'яне вугілля, срібло, золото; Науру — фосфорити (нині сильно виснажені).

3 Населення

Близько 18 млн осіб, з них 11 млн проживає в Папуа-Новій Гвінеї та Новій Зеландії. Для всіх країн, крім Нової Зеландії: висока народжуваність, високий природний приріст (15–20 ‰), велика частка дітей та молоді, порівняно невисока середня тривалість життя (65–70 років), від'ємне сальдо міграції. Демографічна ситуація Нової Зеландії має багато спільних рис з Австралією.

Меланезія — папуаси (екваторіальна раса); Полінезія, Мікронезія — населення належить до особливої полінезійської групи, які мають ознаки монголоїдної раси. Близько половини населення островів становлять переселенці з Європи та Азії.

У Новій Зеландії понад 70% становлять новозеландці європейського походження, близько 11% — вихідці з Азії, частка корінного населення (полінезійці — маорі) 14%. Переважає християнство — католицизм, протестантизм; збереглися традиційні релігії. Переважає сільське населення. Високий рівень урбанізації в Новій Зеландії (86,4%), Науру, Новій Каледонії.

4 Господарство

За рівнем економічного розвитку (крім Нової Зеландії) всі належать до групи країн, що розвиваються. Серед них є держави з розвинутою добувною промисловістю, що має експортне значення, та держави, де переважають сільське господарство та дрібнотоварне виробництво. Нова Зеландія — розвинена країна, входить до групи переселенських країн. Структура її господарства схожа на структуру господарства Австралії.

Сільське господарство й рибальство — основа економіки більшості острівних країн. Кокосова пальма, кава, какао, цукрова тростина, батат, цитрусові, папая, манго, банани, спеції. Рибальство, збір молюсків і ракоподібних.

Промисловість — переробка риби й рослинної сировини (копра, кокосова олія, борошно), виробництво будівельних матеріалів. Кустарне виготовлення сувенірів із морських мушель і деревини. Добувна промисловість — Нова Гвінея, Нова Зеландія, Науру, Нова Каледонія. Лісова та деревообробна промисловість.

Третинний сектор. Туризм та фінансова діяльність: Нова Зеландія, Фіджі, Тонга, Нова Каледонія, Вануату, Західне Самоа, Острови Кука.

5 Зовнішні економічні зв'язки

Експорт: продукція сільського господарства та харчової промисловості; для окремих країн — мінеральна сировина. Імпорт: машини та обладнання, паливо, хімікати, споживчі товари, медикаменти. Залежність від фінансової допомоги колишніх або теперішніх метрополій.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Самостійна робота

Завдання (робота за варіантами). За допомогою карт атласу та ресурсів Інтернету складіть економіко-географічну характеристику острівних країн Океанії: Нової Зеландії, Папуа Нова Гвінея, Науру та ін.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 32.
2. Підготувати кросворд «Океанія» (від 15 запитань).